

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького (Україна)
Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України (Україна)
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
Національної академії педагогічних наук України (Україна)
Чиказький університет (США)
Зальцбургський університет (Австрія)
Природничо-гуманітарний університет у м. Седльце (Польща)
Південно-Західний університет «Неофіт Рилські» (Болгарія)
Пловдивський університет «Паїсій Хилендарський» (Болгарія)
Академічне співтовариство Михайла Балуцького (Словаччина)
Таллінський університет (Естонія)

**ЛЮДИНОВИМІРНІСТЬ ГАРМОНІЗАЦІЇ
КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ
МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ:
НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції
(11–12 червня 2015 р.)**

Том 1

Мелітополь
2015

Терещенко Світлана	
<i>Креативність як критерій людиномірності зростання майбутнього вчителя музики.....</i>	116
Харченко Юлія	
<i>Ціннісно-сміслові орієнтації концертмейстера вищого навчального закладу щодо творчого саморозвитку.....</i>	119
Шелудько Олена	
<i>Формування професійної культури майбутніх фахівців.....</i>	122

**Людиномірні технології гармонізації
культурно-освітнього простору майбутнього педагога**

Білецька Марина	
<i>Педагогіка українського скрипкового виконавства другої половини ХХ століття.....</i>	125
Василенко Людмила	
<i>Педагогічна фасилітація у процесі вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.....</i>	129
Врубель Ганна	
<i>Специфіка підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва до педагогічної взаємодії в концертмейстерському класі.....</i>	133
Дубяна Світлана	
<i>Педагогічні умови успішної підготовки студентів до використання педтехнологій навчання.....</i>	136
Дянкова Гертана	
<i>Словесна діяльність – професійна компетентність у діалогічній педагогіці.....</i>	140
Срмоленко Світлана	
<i>Специфіка методики навчання української орфоєпії.....</i>	146
Карасва Тетяна	
<i>Гармонізація культурно-освітнього простору: навчання іноземної мови в немовному ВНЗ.....</i>	149
Клименко Володимир	
<i>Інтеграція міжпредметних зв'язків шкільних курсів географії та економіки як чинник розвитку пізнавальної діяльності учнів.....</i>	152
Кривошапов Олександр	
<i>Проблеми формування компетентності професійної підготовки майбутніх фахівців з безпеки туризму.....</i>	155
Маркушін Олексій	
<i>Деякі аспекти підготовки майбутніх викладачів іноземних мов у класичному університеті.....</i>	159
Матвієнко Вікторія	
<i>Викладання англійської мови в середній школі як засіб формування громадянської культури особистості.....</i>	164

Викладач вокалу, з позиції тьютора, аналізує інтереси, наміри, потреби, бажання, особисті устремління кожного зі студентів, безумовно, стосовно співацького розвитку, оскільки вокальні амбіції в кожного студента свої. При цьому педагог постійно спостерігає за студентом, спілкується з ним, спираючись на сучасні комунікаційні методи та особисту підтримку. У результаті чого він розробляє спеціальні вправи й завдання, продумує способи мотивації і варіанти фіксації досягнень, тобто визначає напрями проективної діяльності, що сприяють підготовці студентів до майбутньої професії вчителя музичного мистецтва з позиції визначення їх індивідуального стилю діяльності. Таким чином, завдання викладача-тьютора – допомогти студентам отримати максимальне задоволення їхніх навчальних потреб, стежити за перебігом навчання, здійснювати зворотний зв'язок у процесі виконання завдань, підтримувати їхню зацікавленість навчанням упродовж усього вивчення дисципліни, забезпечити можливість використання різних форм контакту з ними (особисті зустрічі, спільні концертні виступи, бесіди, обговорення, методичні конференції тощо).

Отже, педагогічна фасилітація є професійно значущою якістю викладача, від якої залежить успішність оволодіння студентами майбутньою професією, підвищення продуктивності навчання, розвиток суб'єктів педагогічного процесу та формування особливого стилю взаємодії педагога і студента.

Література

- 1 Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека / К. Роджерс; пер. с англ. М. М. Исаевой; общ. ред. и предисл. Е. И. Исениной. – М.: Прогресс, Универс, 1994. – 480 с.
- 2 Сухомлинский В. А. Избранные педагогические сочинения: В 3 т. / Василий Александрович Сухомлинский. – М.: Педагогика, 1979. – Т. 1. – 558 с.
- 3 Чинский К. Д. Избранные педагогические сочинения: В 2 т. / Константин Дмитриевич Ушинский. – М.: Педагогика, 1974. – Т. 1. – 584 с.

УДК [37.018.54:7]:792.8

Ганна Врубель

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

СПЕЦИФИКА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКОМУ КЛАСІ

Вивілюється процес професійного спілкування майбутнього вчителя музичного мистецтва. Розглядаються основні етапи концертмейстерської роботи як педагогічного процесу.

Ключові слова: професійне спілкування, музичне мистецтво, виконавська практика.

Лина Врубель. Специфика подготовки будущего учителя музыкального искусства к педагогическому взаимодействию в концертмейстерском классе

Освещается процесс профессионального общения будущего учителя

музыкального искусства. Рассматриваются основные этапы концертмейстерской работы как педагогического процесса.

Ключевые слова: профессиональное общение, музыкальное искусство, исполнительская практика.

Anna Vrubeľ. Specific character of the future music teacher training to pedagogical interaction in the accompanier's class

This article reveals the process of professional communication of the future music teacher. The author studies the major stages of the accompanier's work as pedagogical process.

Key words: professional communication, the art of music, practice of performance.

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується соціально-економічними перетвореннями, високими темпами змін, які відбуваються в Україні і у світі, наростаючою глобалізацією, що неминуче посилює соціалізацію загальноосвітніх процесів, стрімким технологічним прогресом. Означені тенденції ставлять особливі вимоги до особистісних якостей людини. На сьогодні перед системою освіти постає завдання – підготовка фахівця, здатного швидко реагувати на зміни в науці й техніці, конкурентоспроможного, творчо ініціативного й мобільного, який володіє широкими загальними та спеціальними знаннями, проблемним, аналітичним мисленням, інтелектуальною культурою. Здатність до орієнтації в різних ситуаціях музично-виконавської взаємодії є необхідною умовою успішності професійної діяльності педагога-музиканта.

У системі підготовки кваліфікованих учителів музичного мистецтва певне місце відводиться курсу «концертмейстерський клас», який є складником цілісної програми формування музиканта-педагога.

Опанування музично-виконавських дисциплін є невід'ємним компонентом професійної підготовки педагога-музиканта. Їх викладення має потенційно великі й водночас недостатньо використані можливості для розвитку в студентів спеціальних концертмейстерських якостей.

Проблеми підготовки та професійній діяльності вчителя музичного мистецтва присвячені праці багатьох педагогів-музикантів. Зокрема, напрями дослідження генези спільної музично-виконавської діяльності, народних традицій, інструментального та вокально-інструментального ансамблю, зародження викладання концертмейстерського класу в системі музичної освіти висвітлено в працях Дж. Мура, Є. Шендеровича.

Практична діяльність учителя музичного мистецтва включає разом із дирижувальними й суто виконавськими аспектами – хорове диригування, сольне виконання (гра та спів), ансамблеву гру; позаурочну діяльність, яка також є важливою частиною музично-просвітницької роботи педагога-музиканта й передбачає керівництво хоровим і фольклорним учнівськими колективами, ансамблеві форми музикування, концертмейстерську діяльність (аккомпанування сольному та ансамблевому співу). Така діяльність зумовлює встановлення певного комплексу вимог до викладача музичного мистецтва.

Істотними особливостями музично-виконавської діяльності є: просторова й часова співприсутність виконавців, що сприяє безпосередньому контакту між ними, який виявляється в комунікації, нерпешій та інтеракції:

- наявність єдиної мети діяльності та спільної мотивації;
- рухомий рольовий статус партнерів-виконавців під час планування, контролю, корекції та координації спільних та індивідуальних дій;
- розподіл єдиного процесу музично-виконавської діяльності між учасниками, що зумовлено характером мети, засобами та умовами її досягнення, складом і рівнем кваліфікації виконавців;
- устанавлення міжособистісних стосунків між виконавцями.

Розподіл єдиного процесу музично-виконавської діяльності між учасниками є важливою ознакою концертмейстерської майстерності, що проявляється в характері викладу фактури та семантичному навантаженні партій. При цьому відповідність рівня кваліфікації виконавців є основним чинником успішності музично-виконавської діяльності.

На успішність інтеракції впливають музично-виконавські та особистісні якості (манера звуковидобування, розвинена техніка, артистизм) партнерів (темперамент, інтро/екстраверсія, емпатійність), тому що розподіл процесу спільного виконання передбачає різні варіанти сполучення індивідуальних дій партнерів, спрямованих на досягнення взаємозв'язку. Так, індивідуальні операції здійснюються партнерами одночасно (вступ, зняття звуку, цезури, паузи тощо), паралельно (виразність сполучення всіх фактурних елементів, тотожність виконавських прийомів, динаміки, темпоритмічна єдність, відповідність відтворення емоційно-образного складу музичного твору) чи комплементарно (рельєфно-фонові підхвати, передавання тематичного матеріалу, переймання та стики музичного розгортання).

Відповідні навички поступово формуються в процесі виконавської практики студентів і ґрунтуються на засадах предметно визначених функціонально-рольових взаємодій, з часом набувають відносної самостійності. Музично-виконавська співпраця передбачає відповідність її основних складників змісту музичної діяльності, залежність від виконавських та особистісних якостей виконавців, однакове відчуття виконавцями простору й часу.

Музично-виконавська практика свідчить, що технічно грамотне виконання характеризується а) синхронізацією звучання всіх партій (єдністю темпу і ритму партнерів); б) урівноваженістю в силі звучання всіх партій (єдністю динаміки); в) узгодженістю штрихів усіх партій (єдністю прийомів фразування). Зазначимо, що узгодження темпу й ритму є важливою умовою ефективності не тільки музично-виконавської діяльності, а й багатьох інших видів діяльності.

Література

1. Мур Д.к. Певец и аккомпаниатор. – М.: Радуга, 1987. – 396 с.
2. Шендерович Е. В концертмейстерском классе. – М.: Музыка, 1996. – 203 с.